

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย สภาพการปฏิบัติงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน
ด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมและ
รายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงาน
ด้านวิชาการ โดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพ
การปฏิบัติงานด้านวิชาการระหว่างโรงเรียนขนาดต่างกันทั้ง โดยรวมและรายด้าน

2. สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกัน
2. โรงเรียนขนาดต่างกันมีสภาพการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกัน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุขครธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 242 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,682 คน จำแนกเป็น

- 1) โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1,536 คน
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 754 คน
- 3) โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 392 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากประชากรแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียนและสถานภาพของบุคลากร กำหนดจำนวนโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 336 คน จำแนกเป็น

- 1) โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 193 คน
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 95 คน
- 3) โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 48 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ที่มีค่าความเชื่อมั่น .98 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของโรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 7 ข้อ จำนวนทั้งสิ้น 65 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open ended questionnaires) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการ

5. สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพการปฏิบัติงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุขครธานี เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านประชุมอบรมทางวิชาการ ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการนิเทศภายใน และด้านห้องสมุด

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามสถานภาพ ปรากฏผล ดังนี้

1.1 สภาพการปฏิบัติงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านนิเทศภายใน ด้านห้องสมุด

1.2 สภาพการปฏิบัติงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือด้านห้องสมุด

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามขนาดโรงเรียน ปรากฏผล ดังนี้

1.3 โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านนิเทศภายใน ด้านห้องสมุด

1.4 โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านประชุมอบรมทางวิชาการ ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือด้านห้องสมุด

1.5 โรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านวัดผลและประเมินผลและด้านประชุมอบรมทางวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ด้านห้องสมุด

2. ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติงานแตกต่างกัน 5 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านนิเทศภายใน และด้านประชุมอบรมทางวิชาการ ส่วนด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการเรียนการสอนพบว่ามี การปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

3. โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางทุกด้านแต่มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กเพียงด้านเดียว คือด้านห้องสมุด

6. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณิ เขต 3 มีประเด็นน่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณิ เขต 3 พบว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดของโรงเรียน ผลของการดำเนินงานวิชาการคือผู้เรียนที่มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของชุมชน สังคมและประเทศชาติ ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป ตรงกับที่อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 34) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการ

ประสบผลสำเร็จ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญสูงต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานโรงเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมแพน จำปาหวาย (2542 : 57) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านบริหารหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านการนิเทศภายในงานวิชาการ และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเบญจวรรณ สกฤตเนรมิต (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านการเรียนการสอนมีการปฏิบัติมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่มีอยู่ของตนอย่างเต็มที่ ทำให้ผู้เรียนรู้ถึงความต้องการ และรู้จักตัวเองมากขึ้น เป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้เป็นคนเก่ง ดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมแพน จำปาหวาย (2542 : 59) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่ามีสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริศ แสนอุบล (2542 : 78) ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า มีการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุวิทย์ ขาวนอก (2546 : 67) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านห้องสมุดมีการปฏิบัติน้อยที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า การดำเนินงานห้องสมุดจะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวข้องมากมาย เช่น งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากรที่มีความรู้ทางบรรณารักษ์ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จึงทำให้การปฏิบัติงานด้านห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลางและน้อยที่สุด ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงาน วิจัยของศิริศ แสนอุบล

(2542 : 87) ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า มีการปฏิบัติงานด้านห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู พบว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า ครูมีหน้าที่ในการนำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม อยู่ในระเบียบวินัย มีความประพฤติเรียบร้อยตามที่สังคมต้องการ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริยศ แสนอุบล (2542 : 70) ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านการเรียนการสอนมีการปฏิบัติมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า ครูคิดว่าการจัดการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่มีอยู่ของตนอย่างเต็มที่ ทำให้ผู้เรียนรู้ถึงความต้องการและรู้จักตัวเองมากขึ้น เป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมแพน จำปาหวาย (2542 : 59) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่ามีสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริยศ แสนอุบล (2542 : 78) ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า มีการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุชิน ทดแทน (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านห้องสมุดมีการปฏิบัติน้อยที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่อง มาจากว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีห้องสมุดเป็นเอกเทศและไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดโดยตรงจะมีก็แต่เพียงมุมหนังสือในห้องเรียนเท่านั้น ในการให้บริการเกี่ยวกับงาน

ห้องสมุดจะอาศัยครูผู้สอนซึ่งมีภาระหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากงานการสอน เช่น งานธุรการ งานการเงิน พัสดุ ฯลฯ จึงทำให้ครูผู้สอนไม่มีเวลาที่จะดำเนินงานห้องสมุดอย่างเต็มที่ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเสน่ห์ สุวิธรรมา (2547 : 83) ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีเด่น : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกิ่งอำเภอสระใคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติงานวิชาการด้านห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง

3. สภาพการปฏิบัติงานวิชาการใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวครธานี เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร พบว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารคิดว่างานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดในงานทั้ง 4 งานคืองานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคลและงานบริหารทั่วไป ซึ่งจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ดี มีความสุข บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป็นที่ต้องการของสังคม อนึ่งผู้เรียนที่เก่ง ดี ทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียงจะเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไปด้วยทำให้ผู้ปกครองอยากส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียนซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงาน วิจัยของธีรพัฒน์ ภาณี (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์และผลงานวิจัยของเบญจวรรณ สกุณนรมิต (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือด้านการเรียนการสอน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมทางวิชาการที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถนำประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้แก้ปัญหาชีวิตและปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนดีเด่นจะเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไปในตัวด้วยดังได้อธิบายไว้เบื้องต้นแล้ว ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของทัศนพล ดุรสุทร (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด มีการปฏิบัติ

งานวิชาการด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุชิน ทดแทน (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุวิทย์ ขาวนอก (2546 : 67) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

4. สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

4.1 โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการมีน้อยเพราะขาดบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ในการดำเนินกิจกรรม ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุญเลี้ยง ทุมคำ (2542 : 72) ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมีสภาพการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือด้านการเรียนการสอน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญที่สุด ดังได้อธิบายไว้แล้วเบื้องต้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมแพน จำปาหวาย (2542 : 97) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุดคือด้านห้องสมุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางขาดครูที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์เกี่ยวกับงานด้านห้องสมุดจึงทำให้มีการดำเนินงานด้านห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลางและน้อยที่สุด ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของของศิริศ แสนอุบล (2542 : 69) ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง

4.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ ที่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของของศิริรส แสนอุบล (2542 : 69) ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือด้านการเรียนการสอน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญที่สุดดังได้อธิบายไว้แล้วเบื้องต้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุญเลี้ยง ทุมคำ (2542 : 72) ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานวิชาการด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือด้านห้องสมุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า การจัดกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจให้ครูและนักเรียนเข้าใช้บริการห้องสมุดมีน้อยจึงทำให้การปฏิบัติงานวิชาการด้านห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลางและน้อยที่สุด ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุญเลี้ยง ทุมคำ (2542 : 72) ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานวิชาการด้านห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง

5. ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทหน้าที่ของครูและผู้บริหารแตกต่างกัน ภารกิจที่ปฏิบัติจึงแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้สั่งการจะต้องดำเนินการบริหารงานทุกงานในโรงเรียน ส่วนครูมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งในฐานะผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการและงานอื่นที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องบริหารงานตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา ระดับสูงขึ้นไปอีกด้วย จึงทำให้ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุพัตรา บุตรเจริญ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า การบริหารงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้านและโดยรวม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธีระพัฒน์ ภาณี (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชาติรี ไตรยราช (2544 : 198) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อระดับสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านนิเทศภายในและด้านประชุมอบรมทางวิชาการ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า ผู้บริหารขาดความรู้และไม่มีเวลาทำกับ ติดตาม คู่มือ งานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้นครูและผู้บริหารควรมีการประชุม วางแผน กำหนดนโยบายต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

6. การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดต่างกันจะมีทรัพยากรทางการบริหารที่แตกต่างกัน เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดการต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นจะได้รับจัดสรรมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนของนักเรียนในแต่ละโรงเรียนนั้น ในขณะที่เดียวกันทุกโรงเรียนจะต้องปฏิบัติงานวิชาการในขอบข่ายเหมือนกัน โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมในด้านทรัพยากรทางการบริหารมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก จึงทำให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมแพน จำปาหวาย (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธีระพัฒน์ ภาณี (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าผู้บริหารและครูวิชาการที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ปรากฏว่า โรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลางทุกด้านแต่แตกต่างกับโรงเรียนขนาดเล็กเพียงด้านเดียวคือด้านห้องสมุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่าโรงเรียนขนาดเล็กได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชนเป็นอย่างดี

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

7.1.1 จากผลการวิจัยที่ค้นพบ สภาพการปฏิบัติงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านห้องสมุดมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อให้การดำเนินงานด้านห้องสมุดเกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของห้องสมุด ครูและผู้บริหาร ผู้ที่มีส่วนได้เสีย (stakeholder) รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานห้องสมุด เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ เป็นสถานที่ที่ปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการเรียนของตนเองให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อส่วนรวม สังคมและประเทศชาติต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการต่อไป

7.2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านวิชาการเพื่อจะได้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ

7.2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนางานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY